

ЗА КОГО СТРОИТЕ ТЕЗИ МАГИСТРАЛИ, ГОСПОДА?

Лъчезар Аврамов, доктор на физическите науки, БАН
07.07.2011 г.

Вчера се завърнах от Банско, където още продължава школа за повишаване на квалификацията на млади учени от Българската академия на науките. С великолепно лекции, по-възрастните им колеги споделят знанията си в областта на взаимодействието на светлината с материални среди. Модерна обработка на данни в областта на космическата биология, диагностиката на онкологични заболявания, нанотехнологиите и наномедицината – това е тематиката на форума. Формиране на интердисциплинарно мислене, с цел създаване на високо технологично поколение – това е целта на школата, която се финансира по оперативна програма „Човешки ресурси” на Европейския социален фонд.

Пътувах по магистрала „Люлин” - чудесно съоръжение, освободило ме от трафика, напрежението и пътните ями, обзет от мрачни мисли. Сигурно точно по този път, връзка със западната ни граница, ще заминат с еднопосочни билети част от младите ми колеги. Другите - през терминал две. Ето, Лина скоро ще защити дисертацията си по физика на плазмата, а заплатата ѝ е 250 лева. За същия труд в Германия ще ѝ плащат 2 500 евро, в Чехия – над 1500.

Българската държава прогонва младите си учени, а с тях и науката въобще. И това става в момент, когато е напълно ясно, че в близкото бъдеще хората ще се делят на богати и бедни, на успели и губещи в зависимост от образованието и квалификацията си, а държавите - на развити и жалки, в зависимост от научното и технологичното си ниво.

Българската държава унищожи ведомствената си наука, наречена сега „корпоративна” и я прахоса като скрап през частни сметки. Българската държава унищожи университетската си наука и превърна професорите си в даскали-номади, скитащи по петокласни училища, уж висши. Българската държава унищожи военната си наука и пусна молове на нейната територия. Последните твърдини на науката и качественото образование, БАН и СУ „Кл. Охридски” вече две години са на мушката на поредните разрушители. Защо?

Българската академия на науките не е държавна структура, учените не са чиновници. Дори в най-тежката кризисна 2010 г. БАН има 55 милиона лева собствен приход за научни изследвания, предимно от чужбина. От собствената си държава – нула! Чужденците инвестират за създаване на качествен продукт, който ще съгражда тяхното благоденствие, но не плащат заплати. Българските политици планират да живеем от усвояване на чужди фондове – да съградим нация от професионални просяци. В конституцията на България пише, че Държавата създава условия за развитие на науката и я подпомага. Тази помощ има европейски стандарти – един процент от брутният вътрешен продукт публични разходи, два процента фирмени. Но когато си унищожил високотехнологичните си предприятия и не си създал условия за поява на нови, за да не се извърши обществено интелектуално самоубийство, остава бюджетната субсидия. С нея трябва поне да се поддържа научния потенциал на страната, за да не рухнат сградите, да не изгният апаратите и учените да живеят и работят нормално. А младите да имат мотивация да заминават, но и да се връщат, и след години да ги има тук за да подготвят нови млади.

От няколко години, в процеса на изготвяне на държавния бюджет, БАН разработва своя на т.н. програмен принцип. Така е ясно какво колко струва - колко за заплати, колко за ремонти, какви дейности ще се извършват, колко за членски внос в международните организации. Прецизната сметка показва 112 милиона лева, без разходи за модерно оборудване и за осигуряване на средна заплата 500-600 лева, заедно с професорските и на академиците. Финансовата администрация, обаче не приема този подход. По-просто е да кажеш – „даваме ви

Лъчезар Аврамов, дфн, БАН

ЗА КОГО СТРОИТЕ ТЕЗИ МАГИСТРАЛИ, ГОСПОДА?, @ИРИОН, 07.07.2011 г.

59 милиона, вие се оправяйте”. Учените излизат на площада и крещат - „Тези средства едва покриват 75 процента от мизерните ни заплати! Кои направления да закриваме? Кого да уволняваме? Искаме диалог!” Вече две години диалог няма, няма и национална стратегия за наука. Затова пък има странна финансова политика. Когато ядрените физици отбележат, че държавата дължи 2 милиона лева за извозване на отработеното гориво (защото реакторът си е напълно държавен), отговорът е „имате си държавна субсидия, средствата са осигурени”. Когато метеоролозите съобщат, че трябва да уволняват наблюдатели и страната ще остане без прогнози и в нарушение на международни спогодби, отговорът е „имате си държавна субсидия, средствата са осигурени”. Когато геофизиците обърнат внимание, че страната ще остане без сеизмично наблюдение, отговорът е „имате си държавна субсидия, средствата са осигурени”.

Подло, непочтено и със стил. Подписано от Симеон Дянков.

Ако посетите БАН ще се запознаете с резултатите от одита на Европейската научна фондация, който е установил, че там се извършва научна дейност на „забележимо международно ниво”, ще видите резултати и продукти, от които се интересуват „глобалните играчи” на високотехнологичната цивилизация, ще видите роботи, лазери и апарати за лечение на рак. Но ще видите, че това се създава в сгради, които се рушат, от учени, за които всеки четвърти ден е неплатен. Ще видите, че финансирането и на най-добрите колективи е двойно намалено. Ще видите, че вече се отказва европейска подкрепа на перфектни проекти с аргументация „липса на държавна политика в областта на науката”. Ще видите как масово младите учени напускат академията и отнасят зад границите бъдещето на страната.

Пътувам по магистрала „Люлин” и един въпрос ме преследва - ЗА КОГО СТРОИТЕ ТЕЗИ МАГИСТРАЛИ, ГОСПОДА ?